

Terra de Fang

FEB. 57

REVISTA DE MARRATXÍ

LA CERÀMICA
EN EL MÓN RURAL

ESPECIAL 11F
GWENDOLYN BARCELÓ
INVESTIGADORA

SERVEIS PÚBLICS
ESCOLA DE CERÀMICA
TALLERS MIXTOS

GEN J
ACROIOGA

PAM A PAM
SANT MARÇAL

La cerámica
en el mundo rural

Especial 11F
Gwendolyn Barceló
Investigadora

Servicios públicos
Escuela de cerámica
Tallers mixtos

Gen J
Acroyoga

Pam a Pam
Sant Marçal

Ràdio Marratxí

92.9 FM

TOTES
LES PERSONES

Ajuntament
de Marratxí

- 1. Reducció de consums
- 2. Eficiència energètica
- 3. Accés a subvencions

NOVES AJUDES 2024 ↓

Aquest any aprofita les subvencions per a instal·lació de plaques fotovoltaïques i bateries a Balears.

Ens encarregam de tot el procés, des de la tramitació de la subvenció fins al muntatge i manteniment.

☛ Contacta amb nosaltres

Més informació

648 69 77 99 - 971 22 22 22

info@ecoenergiaib.com

● ● ● ecoenergiaib.com

4

Ressò

Cultura/ Medi Ambient / Esport
Cultura / Medio Ambiente / Deporte

16

Cultura

» La ceràmica en el món rural
La cerámica en el mundo rural

22

Mirades

» Gwendolyn Barceló
Investigadora

28

Gen J

Acroïoga
Acroyoga

30

Pam a Pam
Sant Marçal

32

Serveis públics

» Escola de ceràmica i
Tallers Mixtos
» Juan Pizarro i/ y Carlota Ariza

Redacció

Redacción

Alejandra Cañellas
Ana Serra

Maquetació i disseny gràfic

Maquetación y diseño gráfico

Paula Tomàs

Fotografia

Fotografía

Joan Arbós

Edició i producció

Edición y producción

Deacorde
C/ Gran Via Asima, 2, 10
07009 Palma, Illes Balears
Spain
T +34 971781042
T +34 668861972
info@deacorde.com

Impressió

Impresión

Imprenta Bristol S. L.

Coordinació

Coordinación

Ajuntament de Marratxí
C/ Olesa 66, Sa Cabaneta

SA RUA 2024

Marratxí enceta el carnaval a Mallorca amb més de 500 participants

El passat 10 de febrer, Marratxí va celebrar la primera rua de Mallorca, amb la participació de 19 comparses i més de 500 persones que varen omplir els carrers de color, música i ball. La celebració va començar a l'Escorxador del municipi, on prèviament s'havien congregat tots els participants, que varen desfilat en direcció a sa Cabaneta. Com a novetat, enguany Sa Rua va acabar a l'esplanada de la Verònica, a Sant Marçal.

El jurat, que es va situar al consistori, estava format pel batle de Marratxí, Jaume Llompart; la regidora de Cultura, Carmen Cañellas (ambdós amb veu però sense vot); la presidenta de l'Associació de Veïnats de Nova Cabana, Silvia García; la presidenta de l'Associació Gent Gran sa Cabana, Maria Cruz Martínez, i la presidenta de l'Associació Gimnàstica Costa i Llobera, Eusebia Arco.

Per triar els guanyadors, es varen considerar criteris estètics, l'esperit de carnaval dels participants, la incorporació musical, la coreografia, el vestuari, el grau d'elaboració, el nombre de components, l'originalitat i l'animació.

Marratxí inicia el Carnaval de Mallorca con más de 500 participantes

Marratxí celebró, el pasado 10 de febrero, la primera Rua de Mallorca, con la participación de 19 comparsas y más de 500 personas que llenaron las calles de colores, música y bailes. La celebración se inició en el Escorxador del municipio, donde previamente se habían congregado todos los participantes, y desfilaron en dirección a Sa Cabaneta, terminando, como novedad este año, en la explanada de La Verónica, en Sant Marçal.

El jurado, que se colocó en el consistorio, estaba formado por el alcalde de Marratxí, Jaume Llompart, la regidora de Cultura, Carmen Cañellas (ambos con voz pero sin voto), la presidenta de la Asociación de Vecinos de Nova Cabana, Silvia García, la presidenta de Asociación Personas Mayores Sa Cabana, Maria Cruz Martínez, y la presidenta de la Asociación Gimnasia Costa i Llobera, Eusebia Arco.

Para elegir a los ganadores se consideraron criterios estéticos, el espíritu de carnaval de los participantes, la incorporación musical, la coreografía, el vestuario, el grado de elaboración, el número de componentes, la originalidad y la animación.

En total es varen repartir 1.650 euros en premis a les comparses següents, totes del municipi

En total se repartieron 1.650 euros en premios a las siguientes comparsas, todas ellas del municipio

Mad Happy World

El primer premi a la millor disfressa de grup va ser per a *Mad Happy World* de l'Espai Jove del municipi.

«Estam molt contents de guanyar el primer premi per segon any consecutiu. Som els joves del municipi i el nostre objectiu és omplir els carrers d'alegria i de festa. Així que, sempre que hi hagi una excusa per celebrar, nosaltres hi serem, visca Mad Happy World!»

El primer premio al mejor disfraz de grupo fue para el grupo del Espai Jove del municipio, *Mad Happy World*.

“Estamos muy contentos de ganar el primer premio por segundo año consecutivo. Somos los jóvenes del municipio y nuestro objetivo es llenar las calles de alegría y fiesta. Así que, siempre que haya una excusa para celebrar, nosotros estaremos, ¡viva Mad Happy World!”

Marratxí, Terra de Mags

El segon premi a la millor disfressa de grup va ser màgic, ni més ni manco que per a Marratxí, Terra de Mags.

«Som una gran família i el millor premi és gaudir tots plegats d'aquest dia. Vàrem poder mostrar que a Marratxí hi ha màgia i també molts de seguidors de la saga de Harry Potter.»

El segundo premio al mejor disfraz de grupo fue mágico, nada menos que para *Marratxí, Terra de Mags*.

“Somos una gran familia y el mejor premio es disfrutar todos juntos de ese día. Pudimos mostrar que en Marratxí hay magia y que también hay muchos seguidores de la saga Harry Potter”.

**Lliurament de premis,
esplanada de La Verònica**

**Entrega de premios,
esplanada de La Verònica**

La majoria de les comparses, 13 de les 19, eren del municipi, però també n'hi hagué que es varen animar a venir des de Palma, com els Pirates de Bloco, San Simon USA o els més dolços Rainbow Candy. També vingueren a celebrar el carnaval un grup del poble veïnat, Santa Maria, que representà la pel·lícula *Toy Story*.

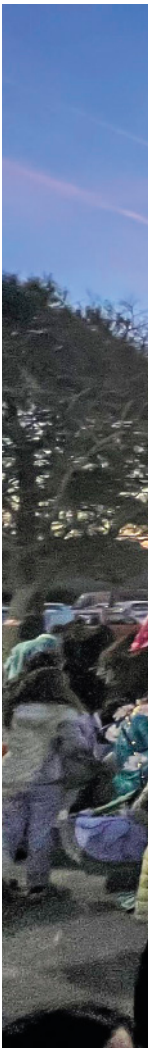
A més, Sa Rua va comptar amb la presència de comparses d'Inca i de Lloseta, dos municipis que esperen durant tot l'any que arribin aquestes festes. Així, els Sandungueros varen venir a Marratxí a omplir els carrers amb el seu ritme, i la comparsa llosetina Sa Curolla va venir amb dones ambientades del Japó.

Com a cloenda, les mestresses de sa Cabaneta varen preparar una xocolatada per a tots els presents a la Verònica, on va continuar la festa i la música al llarg del capvespre.

La mayoría de las comparsas, 13 de las 19, eran originarias del municipio, pero también se animaron a venir desde Palma, con los Pirates de Bloco, San Simon USA, o los más dulces, Rainbow Candy. También se acercaron a celebrar el carnaval un grupo del pueblo vecino, Santa Maria, representando a la película *Toy Story*.

Además, Sa Rua contó con la presencia de comparsas de Inca y Lloseta, dos municipios que esperan durante todo el año a que lleguen estas fiestas. Por eso, los Sandungueros vinieron a Marratxí a llenar las calles con su ritmo, y la comparsa llosetina, Sa Curolla, toda formada por mujeres ambientadas de Japón.

Como clausura, las mestresses de Sa Cabaneta prepararon una chocolatada para todos los asistentes a La Verònica, donde siguió la fiesta y la música a lo largo de la tarde.

Siurells de Son Ametller

El tercer premi per a la millor disfressa local de grup va ser per als veïns de Son Ametller, que aquell dia es varen convertir en Siurells.

«No tenc més que paraules d'agraïment per a tots els veïns que s'han involucrat en la comparsa i que hi han volgut participar. Així demostram que els veïns de Son Ametller som una petita família. Amb la temàtica que hem triat volem retre homenatge al que es fa en aquest municipi.»

El tercer premio para el mejor disfraz local de grupo fue para los vecindarios de Son Ametller, que ese día se convirtieron en Siurells.

“No tengo más que palabras de agradecimiento a todos los vecindarios que se han involucrado y que han querido participar en la comparsa. Así demostramos que los vecindarios de Son Ametller somos una pequeña familia y que con la temática que hemos elegido queremos rendir homenaje a lo que se hace en este municipio”

Marges i Figueres

El quart premi a la millor disfressa de grup petit o familiar va ser per a Marges i Figueres .

Els premiats manifestaren que no esperaven per res el reconeixement per tota la feina feta, ja que la disfressa era feta a mà. Una de les coses més significatives és que la disfressa va unida, com la família que el du.

El cuarto premio, al mejor disfraz de grupo pequeño o familiar fue para Marges i Figueres.

Los premiados manifestaron que no esperaban para nada el reconocimiento por todo el trabajo realizado, ya que todo el disfraz está hecho a mano. Una de las cosas más significativas es que el disfraz va unido, al igual que la familia que lo lleva.

Pòrtol, Sa Cabaneta i Sant Marçal, entre d'altres zones, tendran recollida de fems porta a porta quan comenci l'estiu

L'objectiu és augmentar el reciclatge al municipi, un dels més baixos de Mallorca. Es preveu que, amb aquest nou sistema, passi del 9 % al 50 %

El municipi de Marratxí implantarà el servei de recollida porta a porta a principi d'estiu. Segons Pedro Mayoral, gerent de l'empresa municipal de neteja Marratxí 21, en concret el sistema començarà a funcionar el proper 1 de juliol. Mayoral afirma que «l'objectiu és augmentar i fomentar el reciclatge al municipi. Però és un municipi gran, i això dificulta el procés d'adaptació dels residents».

La implantació de la recollida porta a porta es durà a terme per fases: cada 6 mesos s'estendrà la zona. D'aquesta forma es preveu una durada de 3 anys des de l'inici del contracte, amb un total de 6 fases. La primera serà als nuclis següents: Polígon Industrial, Can Domingo, Pòrtol, Pòrtol Nou, sa Cabaneta, sa Comuna, sa Vinya de Son Verí, Sant Marçal, Son Caulelles i Son Verí III Fase.

A final del mes de febrer, l'empresa té previst iniciar les gestions per adjudicar un nou contracte de recollida de residus urbans i accelerar tots els processos burocràtics perquè així quan arribi l'estiu es pugui implantar aquest sistema en la data prevista. Amb aquest canvi, es considera que en 4 anys el percentatge de reciclatge de fems de Marratxí augmenti fins al 50 %.

El dia a dia dels habitants del municipi només es veurà afectat per l'obligació de separar i classificar els fems en 5 grups: paper i cartró, envasos lleugers, vidre, rebuig i orgànic. Els habitants de les zones més disseminades disposaran de diferents punts, accessibles amb una targeta identificativa, on es concentraran els distints contenidors. «Marratxí és un municipi amb moltes urbanitzacions. Estam estudiant totes les zones i plantejant quina serà la millor manera d'implantar el nou sistema a cadascuna», explica Mayoral.

>

**Pòrtol i Sa
Cabaneta,
2024**

Pòrtol, Sa Cabaneta y Sant Marçal, entre otras zonas, tendrán recogida de basura puerta a puerta cuando empiece el verano

El objetivo es aumentar el reciclaje en el municipio, uno de los más bajos de Mallorca. Se prevé que con este nuevo sistema pase del 9 al 50%

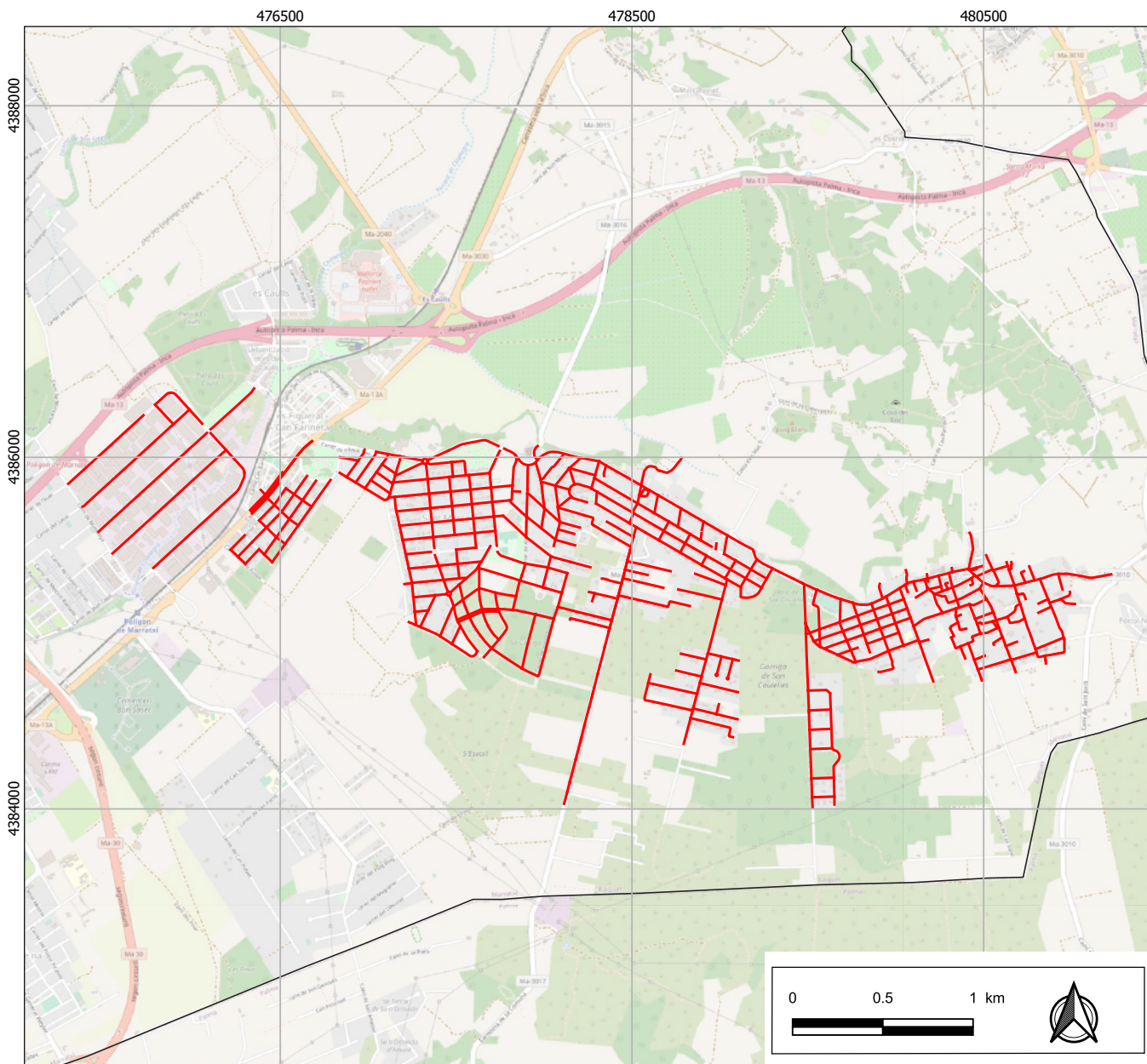

El municipio de Marratxí implantará el servicio de recogida puerta a puerta cuando empiece el verano. En concreto, según Pedro Mayoral, gerente de la empresa municipal de limpieza Marratxí 21, el sistema arrancará el próximo 1 de julio. Mayoral afirma que "el objetivo es aumentar y fomentar el reciclaje en el municipio. Pero es un municipio grande, lo que dificulta el proceso de adaptación de los residentes".

La implantación de la recogida puerta a puerta se realizará por fases: cada 6 meses se incrementará la zona. De esta forma se prevé una duración de 3 años desde el inicio del contrato, con un total de 6 fases. La primera será en los siguientes núcleos: Polígono Industrial, Can Domingo, Pòrtol, Pòrtol Nou, Sa Cabaneta, Sa Comuna, Sa Vinya de Son Verí, San Marçal, Son Caulelles y Son Verí III Fase.

A finales del mes de febrero, la empresa prevé empezar las gestiones para adjudicar un nuevo contrato de recogida de residuos urbanos y acelerar todos los procesos burocráticos para cuando llegue el verano poder empezar este sistema en la fecha prevista. Con este cambio, en 4 años se prevé que el porcentaje de reciclaje de residuos de Marratxí suba hasta el 50%.

El día a día de los habitantes del municipio sólo se verá afectado en la obligación de separar y clasificar los residuos en 5 grupos: papel y cartón, envases ligeros, vidrio, desecho y orgánico. Los habitantes de las zonas más diseminadas dispondrán de distintos puntos, accesibles con una tarjeta identificativa, donde se concentrarán los distintos contenedores. "Marratxí es un municipio con muchas urbanizaciones, algunas muy habitadas y otras más pequeñas. Estamos estudiando todas las zonas y planteando cuál será la mejor manera de implementar el nuevo sistema en cada una de ellas", explica Mayoral.

MAPA DE LA FASE 1

Primera fase d'implantació del servei:
 Primera fase de implantación del servicio:

- » Polígon industrial
- » Can Domingo, Pòrtol
- » Pòrtol Nou
- » Sa Cabaneta
- » Sa Comuna
- » Sa Vinya de Son Verí
- » Sant Marçal
- » Son Cauelles
- » Son Verí

Mapa elaborat per l'Ajuntament de Marratxí amb cartografia base d'OpenStreetMap.

Mapa elaborado por el Ayuntamiento de Marratxí con cartografía base de OpenStreetMap.

Per a una bona organització de la recollida de residus, s'elaborarà un calendari que establirà quin dia s'ha de treure cada fracció. A més, en cas d'urgència, els marratxiners podran acudir a la deixalleria municipal.

Pel que fa als establiments comercials i al Polígon Industrial, Marratxí 21 aportarà els contenidors a cadascun segons la seva tipologia: als comerços, de 240 a 800 litres, i al polígon, fins a 1.000 litres. Cada empresa s'haurà d'encarregar de guardar els seus contenidors, de diferents colors segons els residus, a l'interior de l'establiment i de treure al carrer el contenidor corresponent a la fracció que s'hagi de recollir cada dia.

«És una proposta interessant, ja que amb aquest sistema pot ser que els marratxiners ens adonem de la quantitat de residus que generem», explica Bàrbara Tomàs, educadora ambiental i veïna de Sa Cabaneta.

Durant els vuit anys que durarà el contracte, l'empresa adjudicatària haurà de fer una inversió de 2,5 milions d'euros, que inclou la compra de maquinària nova per fer el servei. El pas cap a la recollida porta a porta implicarà la retirada paral·lela dels gairebé 2.000 contenidors que hi ha al municipi.

La previsió apunta que tot Marratxí funcioni amb el porta a porta en 30 mesos. La sisena i darrera fase inclourà els nuclis de Benestar, Es Pont d'Inca i Sa Cabana, que són les zones més denses i compactades.

Para conseguir una buena organización para la recogida de residuos, se elaborará un calendario que establecerá qué día deben sacar cada fracción. Además, en caso de urgencia, los marratxiners podrán acudir a la deixalleria municipal.

En cuanto a los establecimientos comerciales y al polígono industrial, Marratxí 21 aportará los contenedores a cada uno de ellos en función de su tipología: a comercios de 240 a 800 litros, y al polígono de hasta 1000 litros. Cada empresa deberá encargarse de guardar sus contenedores, de distintos colores según el residuo, en el interior del establecimiento y sacar a la calle el contenedor correspondiente a la fracción a recoger de cada día.

“Es una propuesta interesante: con este sistema puede que los marratxiners nos demos cuenta de la cantidad de residuos que generamos”, explica Bàrbara Tomàs, educadora ambiental y vecina de Sa Cabaneta.

Durante los ocho años que dura el contrato, la empresa adjudicataria deberá realizar una inversión de 2,5 millones de euros, que incluye la compra de maquinaria nueva para realizar el servicio. El paso hacia la recogida puerta a puerta implicará la paralela retirada de los casi 2.000 contenedores del municipio.

La previsión apunta a que todo Marratxí funcione con el porta a porta en 30 meses. La sexta y última fase, incluirá los núcleos de Benestar, Es Pont d'Inca y Sa Cabana, que son las zonas más densas y compactadas.

TORNA LA GALA DE L'ESPORT A MARRATXÍ

Vuelve la *Gala de l'Esport a Marratxí*

Cata Coll, Marco Tapia, Hugo Marzo i Daniel Quiñonero, entre els 19 premiats. També es va fer un reconeixement especial a 'L'esforç de Superació' de l'esportista Marc Estades, que des d'abril es recupera de la síndrome Guillain-Barré

Cata Coll, Marco Tapia, Hugo Marzo y Daniel Quiñonero, entre los 19 premiados. También se otorgó un reconocimiento especial 'A la Superación' al deportista Marc Estades, que desde abril se recupera del síndrome Guillain-Barré

El mes de febrer va començar amb la Gala de l'Esport de Marratxí, en què es varen lliurar 19 premis als esportistes i equips locals en una nova edició feta al CIFP Son Llebre, després d'una aturada de vuit anys. El batle del municipi, Jaume Llompart; el regidor d'Esports, Juan Antonio Estarellas; el primer tinent de batle i vicepresident del Consell, Pedro Bestard, i el conseller de Turisme, Cultura i Esports, Jaume Bauzá, varen lliurar els premis.

A més, Blanca Gil, que és considerada una de les millors waterpolistes d'Espanya i que resideix a Marratxí, va protagonitzar una xerrada motivacional per als esportistes i va fer un repàs de la seva carrera professional. «Ha estat un enorme plaer poder assistir a la gala i que hagin pensat en mi després de tants d'anys retirada. A més, ha estat una gala molt bella que m'ha tocat molt el cor».

El mes de febrero comenzó con la Gala de l'Esport de Marratxí, que entregó 19 premios a deportistas y equipos locales, en una nueva edición celebrada en el CIFP Son Llebre, tras un parón de ocho años. El alcalde del municipio, Jaume Llompart, el regidor de Deportes, Juan Antonio Estarellas, el primer teniente de alcalde y vicepresidente del Consell, Pedro Bestard, y el conseller de Turismo, Cultura y Deportes, Jaume Bauzá, entregaron los premios.

Además, Blanca Gil, considerada una de las mejores waterpolistas de España, que reside en Marratxí, ofreció una charla motivacional a los deportistas y repasó su carrera profesional. «Ha sido un enorme placer poder asistir, y que hayan pensado en mí después de tantos años retirada. Además, ha sido una gala muy bonita que a nivel emocional me ha tocado mucho el corazón», comentó.

Cata Coll, Marco Tapia i Marc Estades, entre els esportistes reconeguts a la gala

Cata Coll, Marco Tapia y Marc Estades, entre los deportistas reconocidos en la gala

A l'acte, es varen repartir els reconeixements als èxits més destacats en categoria individual, amb una menció especial per a Cata Coll, campiona del món el 2023. «Crec que el millor que et pot passar és que et reconeguim a ca teva. Estic molt contenta perquè són els premis que més estimo, ja que al final és la meva terra i el meu poble».

Marco Tapia, top 10 al Campionat Europeu de Moto2, també es mostrà satisfet pel reconeixement que se li feia. «Aquests premis ens donen forces per continuar endavant. Són molt necessaris, perquè t'empenyen a fer més i serveixen de motivació per aconseguir les teves metes».

També es va reconèixer Hugo Marzo, millor jugador de l'any de la selecció espanyola de vòlei. L'esportista no va poder assistir a la gala, però varen recollir el premi els seus pares, i el tècnic i representant del Vòlei Pòrtol, Miquel Bordoy, li va dirigir unes paraules. «N'Hugo sempre ha estat un exemple. Afortunadament vaig tenir la sort de ser el seu entrenador quan era jove, i vaig poder gaudir de la seva actitud».

El moment més emotiu de la gala va ser el lliurament del trofeu especial a l'esportista marratxiner i amant del bàsquet Marc Estades, que des d'abril de 2023 es recupera de la síndrome Guillain-Barré. El jove va ser ovacionat per tots els assistents de la gala.

Saló d'actes del CIPF Son Llebre
amb tots els assistents

Salón de actos del CIPF
Son Llebre con todos los
asistentes

A més, varen pujar a l'escenari els esportistes de taekwondo Daniel Quiñonero, Xavi Ginard i Lucía Osuna, que durant unes hores varen canviar el dobok, indumentària tradicional de l'esport, per la roba de gala. «Per a nosaltres és molt més còmode el dobok», feien broma els tres joves.

Eros Jordán i Claudia García varen ser reconeguts en patinatge, i Sonia Palmer i Lucía Pineda, en gimnàstica. Tenen clar que és un esport minoritari, «per això aquests premis són un honor i, per fi, sents que tota la feina val la pena».

En el acto, se repartieron los reconocimientos al logro más destacado en categoría individual, con mención especial para Cata Coll, Campeona del Mundo en 2023. “Creo que lo mejor que te puede pasar es que te reconozcan en tu casa. Estoy muy contenta porque son los premios que más quiero, ya que al final es mi tierra y mi pueblo”.

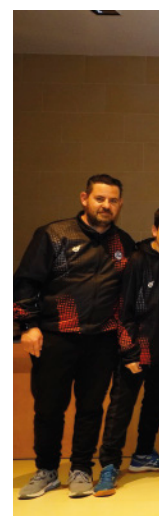
Marco Tapia, top 10 en el Campeonato Europeo de Moto2, también se mostró satisfecho por su reconocimiento. “Estos premios nos dan fuerzas para seguir adelante. Son muy necesarios, porque te empujan a por más y sirven de motivación para conseguir tus metas”.

También se reconoció a Hugo Marzo, Mejor Jugador del Año por parte de la selección española de voley. El deportista no pudo asistir a la gala, pero recogieron el premio sus padres, y el técnico y representante del Voley Pòrtol, Miquel Bordoy, le dirigió unas palabras. “Hugo siempre ha sido un ejemplo. Afortunadamente tuve la suerte de ser su entrenador cuando era joven, y pude gozar de su actitud”.

El momento más emotivo de la gala fue el trofeo especial al deportista marratxiner, amante del baloncesto, Marc Estades, que desde abril de 2023 se recupera del síndrome Guillain-Barré. El joven fue ovacionado por todos los asistentes de la gala.

También subieron al escenario los deportistas de Taekwondo Daniel Quiñonero, Xavi Ginard y Lucía Osuna, que, por unas horas, cambiaron el dobok, indumentaria tradicional del deporte, por la ropa de gala. “Para nosotros es mucho más cómodo el dobok”, bromeaban los tres jóvenes.

Eros Jordán y Claudia García fueron reconocidos en Patinaje, y Sonia Palmer y Lucía Pineda, en Gimnasia. Tienen claro que es un deporte minoritario, pero que "estos premios son un honor y, por fin, sientes que todo el trabajo vale la pena". El consistorio también aplaudió el logro más destacado en la categoría Club. En voleyball, al Club Voleibol Pòrtol,

◀
Blanca Gil, considerada una de los mejores waterpolistas de España, va ser la padrina jove de la gala

Blanca Gil, considerada una de las mejores waterpolistas de España, fue la madrina de la gala

El consistori també va aplaudir l'èxit més destacat en la categoria club. En vòlei, al Club Voleibol Pòrtol, ja que el seu equip aleví va ser proclamat Campió d'Espanya. Pel que fa a futbol, a l'equip juvenil A de la UD Pla de na Tesa, per haver ascendit a la lliga nacional; a l'Sporting Sant Marçal, per haver ascendit a la lliga preferent; al Deportivo de Marratxí, per la seva aposta pel futbol femení, i a l'Handbol Mallorca, per ascendir a la Divisió d'Honor Plata.

Com a punt final de la gala, també es va retre homenatge a persones i clubs que han dedicat tota una vida a l'esport base al municipi: a Rafael Oliver, que el 1992 va posar en marxa el CE Taekwondo de Marratxí; a Eusebia Arco, que el 1993 es va fer càrrec del Club Gimnàstica Rítmica Costa i Llobera, i al Club Bàsquet Pla, que des del 1979 forma i educa nins i nines en el món del bàsquet.

El batle, Jaume Llompart, va tancar la gala amb un discurs en el qual va destacar que «Marratxí és terra d'esport, i així ha quedat demostrat. Vull agrair als pares, als padrins i padrines i als familiars en general tot el sacrifici que feis cada dia. I, sobretot a vosaltres, esportistes, us vull agrair el vostre esforç i la vostra constància, gràcies als quals podem tenir una gala com aquesta. Només us puc assegurar que l'any que ve hi tornarà a haver Gala de l'Esport i que serem els mateixos o més».

puesto que sus alevines fueron proclamados Campeones de España. En lo referente a fútbol, al equipo juvenil A del Unión Deportiva es Pla de na Tesa, por haber ascendido a la Liga Nacional; al Sporting Sant Marçal, por haber ascendido a Liga Preferente; al Deportivo de Marratxí, por su apuesta por el fútbol femenino. Y, en último lugar, al Handball Mallorca, por ascender a la División de Honor Plata.

Como punto final de la gala, también se rindió homenaje a personas y clubs que han dedicado toda una vida al deporte base en el municipio. Rafael Oliver, que en 1992 puso en marcha el C.E Taekwondo de Marratxí; Eusebia Arco, que en 1993 se hizo cargo del Club Gimnasia Rítmica Costa i Llobera; y al Club Baloncesto Pla, que desde 1979 crea, forma y educa niños y niñas en el mundo del baloncesto.

El alcalde, Jaume Llompart, concluyó la gala con un discurso en el que destacó que "Marratxí es tierra de deporte, y así ha quedado demostrado. Agradecer a los padres, abuelos y abuelas, y familiares en general, por todo el sacrificio que hacéis cada día. Y, sobre todo a vosotros, deportistas, porque gracias a vuestro esfuerzo y vuestra constancia, podemos tener una gala como esta. Sólo os puedo asegurar que el año que viene volverá a haber Gala del Deporte, y que seremos los mismos o más".

LA CERÀMICA EN EL MÓN RURAL: DE LA NECESSITAT A LA DESCONEIXENÇA

La cerámica en el mundo rural: de la necesidad al desconocimiento

La ceràmica en el món rural és el tema triat per a la XXXIX edició de la Fira del Fang, en què s'exposaran 18 peces a la carpa que s'ubicarà a Sant Marçal

La relació entre la ceràmica i el món rural continua sent un testimoni viu de la connexió entre artesanía i tradició, tot i que el seu origen prové de la necessitat pràctica.

Al llarg dels anys, la ceràmica ha passat de ser una eina essencial en la vida quotidiana de la pagesia a convertir-se en un objecte merament decoratiu per a la majoria. Els artesans i els estudiosos de la ceràmica de Marratxí asseguren que, llevat dels estris emprats per a les matances, són molts els qui desconeixen la funcionalitat de la resta de peces utilitzades.

La necessitat com a origen

L'ús de la ceràmica a la ruralia del municipi sorgeix de la necessitat de tenir estris per dur a terme la feina diària i de la gran quantitat d'argila que hi ha hagut tradicionalment a Marratxí. Els plats, les greixoneres o les gerres han estat presents a les cases mallorquines des de fa molts d'anys, però l'ús de la ceràmica en el món rural s'estén molt més enllà de la cuina i la decoració. Algunes peces es continuen fent servir en l'actualitat i conserven, en alguns casos, l'ús original.

La cerámica en el mundo rural ha sido el tema escogido por la XXXIX edición de la Fira del Fang, que expondrá 18 piezas en la carpa ubicada en Sant Marçal.

La relación entre la cerámica y el mundo rural sigue siendo un testimonio vivo de la conexión entre artesanía y tradición, aunque su origen proviene de la necesidad práctica.

Y es que a lo largo de los años, la cerámica ha pasado de ser una herramienta esencial en la vida cotidiana del payés a convertirse en un objeto meramente decorativo para la mayoría. Los artesanos y estudiosos de la cerámica de Marratxí aseguran que, salvo los útiles utilizados para las matanzas, son muchos los que ignoran la funcionalidad del resto de piezas.

La necesidad como origen

El uso de la cerámica en la ruralía del municipio surge de la necesidad de tener utensilios para el trabajo diario y la gran cantidad de arcilla que se ha encontrado tradicionalmente en Marratxí. Los platos, las greixoneres o las jarras han estado presentes en las casas mallorquinas desde hace muchos años, pero el uso de la cerámica en el mundo rural se extiende mucho más allá de la cocina y la decoración. Algunas piezas se siguen utilizando en la actualidad, conservando, en algunos casos, su uso original.

El professor de ceràmica de l'Escola Municipal Pilar Sastre, Toni Vich, explica que «a Mallorca, sempre hi ha hagut molta d'argila, que s'ha aprofitat perquè estava a l'abast de la gent del camp». Bàsicament, argumenta, es tractava d'un ús purament utilitari: «segons les necessitats que trobaven en el camp, s'anaven fent peces i desenvolupant-ne tipus molt concrets».

Margalida Joan, responsable del Museu del Fang, pensa que la temàtica de la fira d'enguany és del tot encertada: «crec que és important donar a conèixer aquestes peces i tal vegada tornar-les a utilitzar». Per a ella, «aquesta és la verdadera lluita, donar-ne a conèixer l'ús perquè no es perdi».

Un ús desconegut

El Museu del Fang ha aconseguit recopilar, amb donacions de col·leccions particulars i gent del poble, les peces més antigues, que daten de 1930 i 1945; una mostra de ceràmica tradicional mallorquina en què abunden les peces de matances. Margalida Joan explica que «la d'enguany és una exposició molt curiosa, perquè són objectes que tal vegada la gent no ha vist mai».

La ceràmica i el transport de l'aigua: peces adaptades segons l'ofici

Tant per als humans com per a les bèsties, el fang és l'element perfecte per conservar l'aigua perquè permet que aquesta es mantingui fresca, ja sigui per regar o per consumir. Com que és porosa, l'argila resulta ser el millor material per refredar l'aigua. Quan el líquid traspasa la paret d'argila en el procés d'evaporació, refreda el contingut que hi ha dins la ceràmica. La propietat d'abaixar la temperatura de l'aigua no és possible amb un altre material, d'aquí que la ceràmica sigui essencial i única.

Segons l'ofici, els càntirs tenien una forma determinada que s'anava adaptant. Per exemple, les botilles es feien servir per proveir d'aigua els treballadors durant les interminables jornades.

El profesor de cerámica de la escuela Pilar Sastre, Toni Vich, explica que "en Mallorca, siempre ha habido mucha arcilla, que se ha aprovechado porque estaba al alcance de la gente del campo". Básicamente, argumenta, se trataba de un uso puramente utilitario: "según las necesidades que encontraban en el campo, se iban haciendo piezas y desarrollando tipos muy concretos".

Margalida Joan, responsable del Museu del Fang, piensa que la temàtica de la feria de este año es del todo acertada: "creo que es importante para dar a conocer estas piezas y tal vez volver a utilizarlas". Para ella, "esta es la verdadera lucha, dar a conocer su uso para que no se pierda".

Un uso desconocido

El Museu del Fang ha logrado recopilar, con donaciones de colecciones particulares y gente del pueblo, las piezas más antiguas, que datan de 1930 y 1945, una muestra de cerámica tradicional mallorquina, donde abundan las piezas de matanzas. Margalida Joan explica que "la de este año es una exposición muy curiosa, porque son piezas que tal vez la gente nunca ha visto".

La cerámica y el transporte del agua: piezas adaptadas según el oficio

Tanto para los humanos como para los animales, el fang es el elemento perfecto para conservar el agua, ya que permite que ésta quede fresca, tanto para regar o consumir. Al ser porosa, la arcilla resulta ser el mejor material para enfriar el agua. Cuando el líquido traspasa la pared de arcilla en el proceso de evaporación suda, enfriando el contenido dentro de la cerámica. La propiedad de bajar la temperatura del agua no es posible con otro material, de ahí que la cerámica sea esencial y única.

Según el oficio, los botijos o cántirs tomaban una forma determinada, que se iba adaptando. Por ejemplo, las botijas se utilizaban para abastecer de agua a los trabajadores durante las interminables jornadas.

»

Imatges del llibre:
*Ceràmica i vida
a Mallorca*

Imágenes del libro:
*Cerámica i vida
a Mallorca*

LA GERRERIA

BOTILLES

Recipients destinats a transportar aigua als talls de feina. Hi ha la botella de carreter, la botella de barca i la botella de pereller, cadascuna adaptada segons l'ofici.

Destinados a transportar el agua en los trabajos. Encontramos botilla de carretero, botilla de barca o botilla de pereller, cada una de ellas adaptada al oficio.

COSSIOL DE GARROVER

Cossiols més estret i alt amb foradets pels costats per mantenir els garrovers joves fins que són trasplantats.

Tiesto estrecho y alto con agujeros en los lados para mantener los algarrobos jóvenes trasplantarlos.

CADUF

Peça de forma cilíndrica amb un petit orifici, col·locada a una roda per treure aigua d'una sinia.

Pieza con forma cilíndrica con un pequeño orificio, colocada en la rueda de una noria, que sirve para sacar agua.

FORMIGUER

Recipient de dues parts que es situa plea d'aigua a la base de la soca de l'arbre. Eviten les formigues o altres insectes i protegeix la fruita.

Recipiente de dos partes que se sitúan llenas de agua en la base del tronco del árbol. Evitan las hormigas u otros insectos y protegen su fruto.

REGADORA

Gerra per regar els cossiols de la casa, amb tres anses i una protuberància rodona i amb forats a la part superior.

Jarra para regar las macetas, provista de tres asas con una protuberancia redonda y llena de agujeros en la parte superior.

BEVEDORS DE CAPELLA O DE GERRA

Recipient per abeurar els animals de ploma o de corral.

Recipiente para dar de beber a pequeños animales de corral o de pluma.

GERRA DE TARONGER

Peces que s'enterraven, plenes d'aigua, devora les soques dels arbres i donaven humitat.

Piezas que se enterraban, llenas de agua, junto a las cepas de los árboles y le daban humedad.

MENJADORA RODONA O DE PICA

Recipient per al gra per donar menjar als animals de corral.

Recipiente para el grano para pequeños animales de corral.

L'exposició de la Fira

Entre els estris del món rural, hi ha dos grups diferenciats: gerreria i olleria. En el primer cas, s'utilitza l'argila blanca, un fang que no necessita tractament, manté l'aigua més fresca i es adequat per transportar i emmagatzemar aigua, tant per al consum humà com animal. En el cas de l'olleria, s'utilitza el fang vermell de Pòrtol, que necessita una capa de vernís per facilitar-ne la impermeabilitat i una millor higiene segons l'ús de la peça.

La exposición de la Fira

Entre los utensilios del mundo rural, encontramos dos grupos diferenciados: gerreria y olleria. En el primer caso, se utiliza la arcilla blanca, un barro que no necesita tratamiento, mantiene el agua más fresca y es adecuado para su transporte y almacenamiento. En el caso de la ollería utiliza el fang vermell de Pòrtol, que necesita una capa de barniz para facilitar su impermeabilidad y una mejor higiene, según el uso de la pieza.

CONILLERA

Recipient circular amb tapadora i tub d'entrada, en forma de cova, a tenir cries.

Recipiente circular con tapadera y tubo de entrada, en forma de cueva, para tener las crías.

L'OLLERIA**RIBELL DE MATANCES**

Recipient de fang vermell i envernissat, amb base plana, més ample que alt, utilitzat per pastar la sobrassada.

Recipiente de fang vermell y barnizado, con base plana, más ancho que alto, utilizado en para amasar sobrasada.

NIERÓ DE COLOM O TÓRTORA

Recipient amb forma de plat que serveix per fer-hi el niu i pondre-hi. N'hi ha una gran varietat, segons l'animal i la col·locació al terra o penjat.

Recipiente en forma de plato que sirve para hacer el nido o poner. Existe gran variedad, según el animal y la colocación en la pared o el suelo.

RIBELL DE SANG

Mes petit que el de matances, amb bec, per recollir la sang del porc.

Más pequeño que el de matances, y con pico, para recoger la sangre del cerdo y verterla.

RIBELL O PICA DE PORC

Recipient que s'encastava a les parets de les solls per donar menjar als porcs. menjar als porcs.

Recipiente que se incrustaba en las paredes de las pías, para dar de comer a los cerdos.

PITXER

Recipient amb una ansa i un bec. S'utilitza per abocar aigua quan es netegen els budells.

Recipiente con asa y pico. Usado para verter el agua cuando se limpian las tripas.

CAERA O BUC

Recipient cilíndric d'un metre de llargada, amb petits forats i tapadora, per fer colònies d'abelles.

Recipiente cilíndrico de un metro de largo, con pequeños agujeros y tapa, para desarrollar colonias de abejas.

ALFÀBIA D'OSSOS

Recipient cilíndric amb quatre anses i una tapadora. S'utilitza per conservar els ossos amb sal.

Recipiente cilíndrico con cuatro asas y tapadera. Se utiliza para conservar los huesos con sal.

CARAGOLERA

Recipient amb tapadora, forma d'alfàbia, ple de forats per mantenir els cargols vius.

Recipiente con tapadera, en forma de alfabia, llena de agujeros para mantener los caracoles vivos.

Peces exposades de l'1 al 10 de març a la XXXIX Fira del Fang

Piezas expuestas del 1 al 10 de marzo en la XXXIX Fira del Fang

Ceràmica en el món rural actual: ús exclusiu a les matances

Tot i que la ceràmica als entorns rurals s'ha anat substituint per materials més resistents i lleugers com el plàstic, encara ara es continuen encarregant peces d'argila. A Marratxí, l'únic artesà gerrer que continua fent-ne avui en dia és Pere Coll.

«Vaig investigar i vaig treure moltes peces per a una edició anterior de la Fira del Fang. El Museu Etnològic i de Cultures del Món, de Barcelona, es va posar en contacte amb mi i vaig fer més de noranta-vuit peces, amb un escrit que indicava per a què servien». El 2016, «Terra de canterers» va ser una exposició temporal a la Sala d'Exposicions de Montjuïc. «M'agrada donar a conèixer a la gent els usos d'aquestes peces. Per ventura així la gent s'animarà a tenir-ne, però els qui compren més són els estrangers».

La demanda no s'atura, però l'ús original s'ha perdut. Segons l'oller, el còssil ara s'empra per sembrar, no per fer la bugada. «Encara se n'enduen, de cubells, però per sembrar-hi, com el còssil. També s'enduen la gerra de taronger, el formiguer i qualque conillera. Les regadores només s'empren com a ornament. En general no tenim gaire producció».

Coll reivindica la importància que els joves sàpiguen per a què s'empren, «perquè no es perdi» [diu amb un somriure].

Ceràmica en el món rural actual: uso exclusivo en las matanzas

Aunque el uso de la cerámica en los entornos rurales se ha ido desplazando por materiales más resistentes y ligeros como el plástico, en el mundo rural todavía se siguen encargando piezas de arcilla. En Marratxí, el único artesano gerrer que sigue haciéndolas hoy en día es Pere Coll.

“Investigué y saqué muchas piezas para una edición anterior de la Fira del Fang. Un museo de Barcelona, el Etnológico y de Culturas del Mundo, se puso en contacto conmigo y creé más de noventa y ocho piezas, con un escrito que indicaba para que servían”. Terra de canterers fue una exposición temporal en el año 2016 en la sala de Montjuïc. “Me gusta dar a conocer a la gente los usos de estas piezas, tal vez así se animaría a tenerlas. Pero los que más compran son los extranjeros”.

La demanda no se detiene, pero su uso original se ha perdido. Según el oller, el còssil ahora se utiliza para sembrar, no para hacer la colada. “Aún se llevan cubells, pero para sembrar, al igual que el còssil. Sí se llevan para utilizar la gerra de taronger, el formiguer y alguna conejera, las regadoras sólo se emplean de manera ornamental, pero en general no tenemos mucha producción”.

Coll reivindica la importancia que los jóvenes sepan para qué se utilizan, “para que no se pierda” [dice con una sonrisa].

Imatges del llibre:
Ceràmica i vida a Mallorca

Imágenes del libro:
Ceràmica i vida a Mallorca

«Molta gent de cinquanta anys per amunt tampoc ho sap. I n'hi ha moltes més que les vint peces que s'exposaran a la Fira del Fang. Avui es fan servir de vidre o plàstic perquè no saben el que tenim de fang, però si se sabés tot el que feim, ho farien servir i en demanarien més», afirma.

Tant l'Escola de Ceràmica com els ollers coincideixen que una de les peces que es podria tornar a utilitzar en l'actualitat és la gerra de taronger. «Va enterrada a la terra, molt a prop de la soca de l'arbre. S'umpla d'aigua i com que el fang és porós a poc a poc dona humitat a l'arbre; és un mètode molt ecològic per regar».

La possessió de Son Cos, situada entre sa Cabaneta i Marratxinet, i la de Son Alegre, a Es Pla de na Tesa, són les que conserven peces que s'utilitzaven per donar menjar als animals, però també per rentar la roba i per a ús culinari, especialment per conservar els aliments. Aquestes parets, testimonis de les peces en el seu context original, són dels pocs llocs on podem veure-les en l'actualitat tal com s'usaven. Amb la divulgació dels usos d'aquest tipus de ceràmica, s'espera que es torni a conèixer els orígens de les peces, patrimoni de la cultura de Marratxí que cal reivindicar perquè no s'oblidi.

“Mucha gente de cincuenta años para arriba tampoco lo sabe. Hoy se usan de vidrio o plástico porque no saben lo que tenemos de barro. Si se supiera todo lo que hacemos, lo utilizarían y pedirían más”, afirma.

Tanto desde la Escuela de Ceràmica, como los olleros coinciden en que una de las piezas que podría volver a utilizarse en la actualidad es la gerra de taronger. “Va enterrada en la tierra, muy cerca del tronco del árbol. Se llena de agua y, como el fang es poroso, poco a poco da humedad al árbol, un método muy ecológico para regar.”

Las posesiones de Son Cos, situada entre Sa Cabaneta i Marratxinet, y Son Alegre, en Es Pla de na Tesa, son las que conservan piezas que se utilizaban para dar de comer a los animales, pero también para lavar la ropa y uso culinario, especialmente para conservar los alimentos. Estas paredes, testimonio de las piezas en su contexto original, son de los pocos lugares en los que podemos verlas en la actualidad tal y como se usaban. Con la divulgación de los usos de este tipo de ceràmica, se espera que vuelva a conocerse los orígenes de las piezas, patrimonio de la cultura de Marratxí que hay que reivindicar para que no se olvide.

11E

Dia Mundial
de La Nina
i la Ciència

Día Mundial
de la Niña y
la Ciencia

GWENDOLYN

«Ara les nines tenen més referents femenins i es visibilitza a més dones»

«Ahora, las niñas tienen más referentes femeninos y se visibiliza más a las mujeres»

Gwendolyn Barceló-Coblijn (Palma, 1975) és investigadora titular de l'Institut d'Investigació Sanitària de les Illes Balears (IDISBA) des de 2019. És llicenciada en Químiques per la Universitat de les Illes Balears i doctora en Biologia per la Universitat de Szeged (Hongria), on va estar al Centre d'Investigació Biològica l'any 1999.

Ha fet feina a la Universitat de Dakota del Nord i al Departament de Biologia de la UIB. L'any 2013, inicià la seva etapa independent amb la fundació de Lípids en Patologia Humana a l'Institut d'Investigació Sanitària de les Illes Balears. Forma part de la Comissió d'Investigació de l'Hospital Son Espases i del Comitè Executiu de l'IDISBA. Viu a Es Pla de na Tesa.

Gwendolyn Barceló-Coblijn (Palma, 1975) es investigadora titular del Instituto de Investigación Sanitaria de las Illes Balears (IdISBa) desde 2019. Es licenciada en Química por la Universitat de les Illes Balears y doctora en Biología por la Universidad de Szeged (Hungria), donde estuvo en el centro de investigación biológica en 1999.

Ha trabajado en la Universidad de Dakota del Norte y en el departamento de Biología de la UIB. En 2013, inició su etapa independiente fundando Lípidos en Patología Humana en el Instituto de Investigación Sanitaria de las Illes Balears. Forma parte de la comisión de Investigación del Hospital Son Espases y el Comité Ejecutivo del IdISBa. Es vecina de Es Pla de na Tesa.

Investigadora

BARCELÓ

Què va fer que us interessàssiu per la ciència?

La ciència sempre m'havia cridat l'atenció. Tenc el record molt present d'estar a ca la meva padrina mirant una pel·lícula sobre Marie Curie i dir «sí, això m'agrada». M'interessava entendre el perquè de les coses i vaig començar fent ciències químiques. M'agradava la part química de la biologia. En aquells anys no hi havia carrera de bioquímica. Va ser un somni que es va anar fent realitat amb el temps.

Va ser difícil tornar dels Estats Units a casa i començar a fer feina de zero a Mallorca en l'àmbit de la investigació?

Jo vaig començar a la UIB amb el Programa Miquel Servet, de recerca biomèdica. No existia encara l'Institut d'Investigació Sanitària. Però, quan el vaig conèixer, una mica per casualitat, em va agradar molt el projecte, perquè s'investiga, però també perquè té una aplicació pràctica en la població.

Fa deu anys els equips d'investigació a les Balears no tenien més alternativa que fer feina a la Universitat, ara es tenen més opcions.

Ara hi ha més oferta per a qui vulgui tornar [a fer feina]. Abans, bàsicament hi havia la UIB. Ara, ja fa temps que hi ha l'IMEDEA (Institut Mediterrani d'Estudis Avançats), el Centre Oceanogràfic, l'IFISC (Institut de Física Interdisciplinari i Sistemes Complexos)... Hi ha un poquet més d'oferta. Això sí, fa falta molta inversió econòmica perquè els equips amb els quals feim feina són cars. L'esforç per poder mantenir grups d'investigació és molt gran i es demanen ajudes quasi contínuament, cada tres anys.

Com recordau els primers anys a l'IDISBA?

M'hi vaig incorporar després de la meva segona maternitat, quan tenia dues nines, una de dos anys i l'altra d'uns quants mesos. Va ser dur perquè no havia estat a l'hospital, però a poc a poc vàrem anar sembrant llavoretetes. Ara, després d'onze anys, ja és un grup consolidat.

Aquest gener passat, l'IDISBA ha obtingut la renovació d'acreditació com a institut de recerca sanitària (IIS), un reconeixement que concedeix l'Institut de Salut Carles III (ISCIII) als centres

¿Qué hizo te interesaras por la ciencia?

La ciencia siempre me había llamado la atención. Tengo el recuerdo muy presente de estar en casa de mi abuela y ver la película de Marie Curie y pensar "sí, esto me gusta". Me interesa entender el porqué de las cosas y empecé en ciencias químicas. Me gustaba la parte química de la biología. En aquel momento no había carrera de bioquímica. Fue un sueño que se fue construyendo con el tiempo.

¿Fue difícil volver a casa desde los Estados Unidos y empezar a trabajar de cero en Mallorca en el ámbito de la investigación?

Empecé en la UIB en el programa Miquel Servet, de investigación biomédica. Todavía no existía el Instituto de Investigación, pero, cuando lo conocí, un poco por casualidad, me gustó mucho el proyecto: porque investiga, pero también porque tiene una aplicación práctica en la población.

Hace diez años los equipos de investigación en las islas no tenían más alternativa que trabajar en la Universidad, ahora hay más opciones...

Ahora hay más oferta para quien quiera volver (a trabajar). Antes, básicamente, existía la UIB. Ahora, ya hace tiempo que existe el IMEDEA (Instituto Mediterráneo de Estudios Avanzados), el Centro Oceanográfico, el IFISC (Instituto de Física Interdisciplinar y Sistemas Complejos)... hay algo más de oferta. Eso sí, hace falta mucha inversión económica, porque los equipos con los que trabajamos son caros. El esfuerzo para poder mantener grupos de investigación es enorme y se piden ayudas casi continuamente, cada tres años.

¿Cómo recuerdas los primeros años al IDISBa?

Me incorporé después de mi segunda maternidad. Tenía dos niñas, una de dos años y una de unos meses. Fue duro, porque no había estado en el hospital, pero poco a poco fuimos sembrando semillas. Ahora, tras once años, ya es un grupo consolidado.

El idISBa ha obtenido, este enero, la renovación de acreditación como instituto de investigación sanitaria (IIS), un reconocimiento que concede el Instituto de Salud Carlos III (ISCIII) en los centros de excelencia investigadora del

d'excel·lència investigadora del Sistema Nacional de Salut. Compta amb 55 grups d'investigació i 809 investigadors.

Quina feina feis allà?

Faig feina amb l'aparell digestiu, i col·laboram molt amb els metges, que fan des de la colonoscòpia fins al diagnòstic. A l'institut he format part de les comissions i he estat cap de grup. L'IDISBA és un consorci format per Gerència d'Atenció Primària de Mallorca, l'Institut Universitari d'Investigació en Ciències de la Salut (IUNICS), l'Hospital Universitari Son Llàtzer i Son Espases i la Fundació Banc de Sang i Teixits de les Illes Balears. De tots els grups d'investigadors, el percentatge més gran és de personal assistencial, al voltant d'un 40 %, el mateix nombre que de professors d'universitat, En canvi, els investigadors suposen menys d'un 10 %. Totes les persones que hi fan feina s'avaluen contínuament, i tant el personal com el material que feim servir es guanyen per mèrits competitiu a través de concursos. És dur.

Quins reptes vàreu afrontar com a dona en el camp de la ciència i com els vàreu superar?

Personalment, ser mare durant el període en què vaig iniciar el meu propi laboratori. La maternitat s'endarrereix a tots els sectors perquè socialment costa tenir una feina estable. I en el camp de la ciència encara més. Vaig deixar la meva filla que tenia setze setmanes. Però ens avaluen contínuament i, quan deixes de fer coses, et comparen amb companys i companyes que no s'han aturat. En el món de la investigació es mesura exclusivament la productivitat: quants d'articles has escrit en els darrers cinc anys, quants de projectes has aconseguit... I el fet d'aturar-se penalitza. Record que enviava articles científics donant el pit a la meva filla i escrivint amb l'altra mà. Així ho vaig aconseguir.

De quina contribució us sentiu més orgullosa?

Sempre he analitzat els lípids que formen la barrera de les cèl·lules. Quan vaig independitzar-me com a investigadora, va sorgir una nova tècnica, la imatge per espectrometria de masses. Et permet analitzar els lípids directament als talls de teixit de la mostra; en canvi, abans havies d'homogeneïtzar (picar) tot el teixit i treure'n la mostra. La imatge resultant és com els mapes d'alçat de la carretera, en aquest cas indiquen amb colors la concentració dels lípids i on s'acumulen.

Sistema Nacional de Salud. Cuenta con 55 grupos de investigación y 809 investigadores. ¿Qué trabajo realizas allí?

Trabajo con el aparato digestivo, y colaboramos mucho con los médicos, que realizan desde la colonoscopia al diagnóstico. En el instituto he formado parte de las comisiones y he sido jefe de grupo. El IDISBa es un consorcio formado por Gerencia de Atención Primaria de Mallorca, el Instituto Universitario de Investigación en Ciencias de la Salud (IUNICS), el Hospital Universitario Son Llàtzer y Son Espases, y la Fundación Banco de Sangre y Tejidos de las Islas Baleares. De todos los grupos de investigadores, el porcentaje más grande es de personal asistencial, alrededor de un 40%, el mismo número que de profesoras de universidad. En cambio, los investigadores suponen menos de un diez por ciento. Todas las personas que están trabajando se evalúan continuamente y, tanto el personal como el material que usamos, se ganan por méritos competitivos a través de concursos. Es duro.

¿A qué retos te enfrentaste como mujer en el campo de la ciencia y cómo los superaste?

Personalmente, ser madre durante el periodo en el que inicié mi propio laboratorio. La maternidad se atrasa en todos los sectores porque socialmente cuesta tener un trabajo estable. Y, dentro de la ciencia, todavía más. Dejé a mi hija con dieciséis semanas. Pero nos evalúan continuamente y, cuando dejas de hacer cosas, te comparan con compañeros y compañeras que no han parado. En el mundo de la investigación se mide exclusivamente la productividad: cuántos artículos has escrito en los últimos cinco años, cuántos proyectos has conseguido... Y pararte penaliza. Me acuerdo de enviar artículos científicos mientras daba de mamar a mi hija y escribía con una mano. Así lo logré.

¿De qué contribución te sientes más orgullosa?

Siempre he analizado los lípidos que forman la barrera de las células. Cuando me independicé como investigadora surgió una nueva técnica, la imagen por espectrometría de masas. Te permite analizar los lípidos directamente en los cortes de tejido de la muestra, cuando antes tenías que homogeneizar (picar) todo el tejido y sacar la muestra de allí. La imagen resultante es como los mapas de altura de la carretera, en este caso indican con colores la concentración de los lípidos y donde se acumulan.

**Gwendolyn
Barceló al seu
laboratori**

**Gwendolyn
Barceló en su
laboratorio**

«Ser científica va ser un somni que es va desenvolupar amb el temps»

En col·laboració amb els investigadors de Bilbao, vàrem ser els primers que vàrem descriure la composició del còlon a un nivell de detall molt precís, amb una resolució de deu micres. En l'àmbit estatal, som els únics que ho hem fet amb una resolució tan alta, i n'estam molt orgullosos. Pràcticament podíem veure com canviaven els lípids de les cèl·lules i com s'alteraven les proteïnes.

Internacionalment, hi ha altres grups que diferencien entre teixit sa i malalt, però nosaltres, a més de fer-ho, volem entendre el perquè dels canvis dels lípids cel·lulars en el càncer, per lluitar contra la malaltia. Aspiram a conèixer a què correspon la concentració de lípids a la mostra per poder fer un tractament millor. Tenim més de 150 mostres tumorals de càncer de còlon, del qual n'hi ha molts de tipus i cadascun requereix un tractament diferent. Volem arribar a tenir-ne de més personalitzats.

Les nines tenen referents femenins a la professió?

A la meua carrera he tingut més referents homes, però ara en l'àmbit estatal hi ha investigadores que estan lluitant molt per visibilitzar la seva feina. A l'IDISBA feim campanya per l'11-F, i també a les escoles. Ara les nines tenen més referents femenins i es visibilitzen més dones.

Quin consell donaríeu a una nina que vol ser científica?

És important estar en un lloc que t'agradi, perquè hi passes moltes hores. Com a dona, crec que hem de llevar-nos de damunt el pes de no poder-nos equivocar. Les dones tenim la sensació autoimposada que ens han fet el favor de deixar-nos fer una feina. A la biosanitària hi ha moltes dones, però ens costa accedir als llocs de més responsabilitat per por d'equivocar-nos. Si ho feim, ho corregim i ja està. Podem fer qualsevol feina.

És molt important aprofitar l'oportunitat d'anar fora, no tenir por de demanar i no posar-nos límits o dir «això no ho puc fer». Et pots dedicar a la ciència fent feina de vuit a quatre, però després hi continues pensant, perquè és molt vocacional. L'estereotip de fer feina tot el dia no és saludable.

És important l'especialització. Com us vàreu decantar per l'estudi dels lípids?

Sempre m'han agradat les causes perdudes [riu], i és veritat que els lípids, dins la microbiologia, són els germans petits de les biomolècules, perquè s'estudien més les proteïnes i l'ADN. Hi ha molt per aprendre en el camp dels lípids i hi havia el problema de com analitzar-los. Avui en dia ho podem fer molt millor que abans, i això ens permet posar-los en el mapa.

“Ser científica fue un sueño que se fue construyendo con el tiempo”

En colaboración con investigadores de Bilbao fuimos los primeros en describir la composición del colon a un nivel de detalle muy preciso, con una resolución de diez micras. En el ámbito estatal somos los únicos que lo han hecho con resolución tan alta, y estamos muy orgullosos. Prácticamente podíamos ver cómo las células cambiaban sus lípidos y ver la alteración de proteínas.

Internacionalmente, hay otros grupos que diferencian entre tejido sano y enfermo, pero nosotros, además de hacerlo, queremos entender el porqué de los cambios de los lípidos celulares en el cáncer, para luchar contra la enfermedad. Aspiramos a conocer a qué corresponde la concentración de lípidos en una muestra para poder dar un mejor tratamiento. Tenemos más de 150 muestras tumorales de cáncer de colon, del que existen muchos tipos y cada uno requiere un tratamiento diferente. Queremos llegar a tener más personalizados.

¿Las niñas tienen referentes femeninos en la profesión?

En mi carrera he tenido más referentes hombres, pero ahora en el ámbito estatal hay investigadoras que están luchando mucho para visibilizar su trabajo. En el IDISBa hacemos campanya, también en las escuelas, durante el 11-F. Ahora las niñas tienen más referentes femeninos y se visibiliza a más mujeres.

¿Qué consejo le darías a una niña que quiere ser científica?

Es importante estar en un lugar que te guste, porque pasas muchas horas. Como mujer creo que tenemos que quitarnos de encima el peso de no podernos equivocar. Las mujeres tenemos la sensación autoimpuesta que nos han hecho el favor de dejarnos trabajo. En la ciencia biosanitaria hay muchas mujeres, pero nos cuesta acceder a los lugares de más responsabilidad por miedo a equivocarnos. Si lo hacemos, corregimos y ya está. Podemos hacer cualquier trabajo.

Es muy importante aprovechar la oportunidad de ir fuera, no tener miedo a pedir y no ponernos límites o decir "esto no lo puedo hacer". Se puede ser científico trabajando de ocho a cuatro, pero después te quedas pensando, porque es muy vocacional. El estereotipo de trabajo todo el día no es saludable.

Es importante la especialización. ¿Cómo te decidiste por el estudio de los lípidos?

Siempre me han gustado las causas perdidas [ríe] y es verdad que los lípidos, dentro de la microbiología, son

Quin és l'aspecte més emocionant del vostre treball com a científica?

La setmana passada varem provar un nou programari per poder veure millor les imatges, i és una emoció que et rejoveneix. No cada dia estàs descobrint coses, hi ha molt de picar pedra. Personalment m'encanta anar a congressos, parlar i col·laborar amb grups del Japó, Alemanya, Itàlia i EUA. Ara tenim un projecte que inclou també Irlanda i Anglaterra. M'agrada la varietat i veure què es fa a altres llocs.

los hermanos pequeños de las biomoléculas, porque se estudian más las proteínas y el ADN. Hay mucho que aprender en el campo de los lípidos, y existía el problema de cómo analizarlos. Hoy en día lo podemos hacer mucho mejor que antes y esto nos permite ponerlos en el mapa.

¿Cuál es el aspecto más emocionante de tu trabajo como científica?

La semana pasada probamos un nuevo software para poder ver mejor las imágenes y es una emoción que te rejuvenece. No cada día estás descubriendo cosas, hay mucho de picar piedra. Personalmente me encanta ir a congresos, hablar y colaborar con grupos de Japón, Alemania, Italia y EE. UU. Ahora tenemos un proyecto que incluye también Irlanda e Inglaterra. Me gusta la variedad y ver qué se hace en otros lugares.

CARA A CARA

Com és el vostre dia a dia?

Ara ja no estic a la taula fent experiments fins tard. Com a responsable de grup, el meu dia a dia és escriure projectes, articles, estar al corrent del que passa al laboratori i crear vincles per animar a la investigació.

El millor moment?

Quan toc ciència de veres: em mostren resultats, en parlem amb els investigadors... Això no passa cada dia. M'encanta anar a congressos i col·laborar amb altres professionals. Fora de la feina, quan, al cotxe, les nines em conten que han fet durant el dia.

Un personatge que admireu.

Tibor Farkas, el meu director de tesi. Gràcies a ell estic aquí. També el meu cap als Estats Units, Eric J. Murphy. Els agradava investigar el mateix tipus de lípids i de maneres molt diferents em varen inculcar la passió per aquestes molècules que ningú els hi fa cas [riu].

Un llibre.

El señor de los anillos m'agrada molt.

Una pel·lícula

La princesa prometida, m'encanta i a les meves filles també.

¿Cómo es su día a día?

Ahora ya no estoy en la mesa haciendo experimentos hasta tarde. Como responsable de grupo, mi día a día es escribir proyectos, artículos, estar al corriente de lo que ocurre en el laboratorio y crear vínculos para animar la investigación.

¿El mejor momento?

Cuando toco ciencia de verdad: me muestran resultados y hablamos con los investigadores, que no pasa cada día. Me encanta ir a congresos y colaborar con otros profesionales. Fuera del trabajo, cuando las niñas me cuentan que han hecho durante el día, en el coche.

Un personaje al que admire

Tibor Farkas, mi director de tesis. Gracias a él estoy aquí. También mi jefe en Estados Unidos, Eric J. Murphy. Les gustaba investigar el mismo tipo de lípidos y de maneras muy diferentes. Me inculcaron la pasión por estas moléculas a las que nadie les hace caso [ríe].

Un libro.

El Señor de los Anillos, me gusta mucho.

Una película.

La Princesa Prometida, me encanta y a mis hijas también.

ACROIOOGA ACROYOGA

Cada dimarts, de les 18.30 a les 20 hores, a l'Espai Jove des Pont d'Inca es crea un ambient divertit i cooperatiu a la primera edició d'aquest curs anual

Cada martes, de 18:30 a 20 horas, en el Espai Jove de del Pont d'Inca, se crea un ambiente divertido y cooperativo a la primera edición de este curso anual

L'acroiooga és una disciplina que combina la pràctica del ioga i l'acrobàcia en una experiència única i col·laborativa. En aquesta modalitat, els participants treballen en parelles o en grups per fer seqüències de postures que combinen equilibri, força, flexibilitat i confiança.

A més dels beneficis físics, com el reforç muscular i l'augment de la flexibilitat, l'acroiooga fomenta la connexió interpersonal, la comunicació i el treball en equip. En compartir el pes del cos i coordinar els moviments amb el company o companya, es promou un sentit de comunitat i de suport mutu. Aquesta pràctica no només és una forma divertida d'exercitar el cos, sinó també una oportunitat per cultivar la confiança en un mateix i en els altres, i crear així un espai per al creixement personal i l'exploració conjunta.

El Acroyoga es una disciplina que combina la pràctica del yoga y la acrobacia en una experiencia única y colaborativa. En esta modalidad, los participantes trabajan en parejas o en grupos para realizar secuencias de posturas que combinan equilibrio, bastante, flexibilidad y confianza.

Además de los beneficios físicos, como el refuerzo muscular y el aumento de la flexibilidad, el Acroyoga fomenta la conexión interpersonal, la comunicación y el trabajo en equipo. Al compartir el peso del cuerpo y coordinar los movimientos con el compañero, se promueve el sentido de comunidad y apoyo mutuo. Esta práctica no sólo es una forma divertida de ejercer el cuerpo, sino también una oportunidad para cultivar la confianza en un mismo y en los otros, creando así un espacio para el crecimiento personal y la exploración conjunta.

CONEXIÓN CON EL CUERPO

CONNEXIÓ AMB EL COS

Les encarregades de mostrar aquesta nova activitat esportiva al municipi són Marta Capó i Xisca Floret, que es varen iniciar en el món de l'acroioga fa dos anys aproximadament. «Nosaltres venim de Palma. Al principi, érem 4 o 5 persones, ja que, com a curiositat, només hi ha un grup d'acroioga a Mallorca, i organitzàvem les sessions al Parc de la Mar», explica Capó. Totes dues varen arribar a aquest esport per altres amistats, i asseguren que «hi ha alguna cosa que enganxa» i que des del primer dia «ja no hem aturat».

A Marratxí, les classes varen començar a l'octubre. «Ja s'ha format un gran grup, som com una petita família, i la gent s'adona dels beneficis que té aquest esport», assegura Floret. Moltes persones venen d'altres pobles de Mallorca a practicar-lo.

Segons Capó, «l'acroioga és un esport que realment pot practicar tothom, no és necessària una condició física bàsica, però si una persona puja de nivell sí que en necessitarà». Ara els alumnes practiquen el més bàsic d'aquest esport, amb figures estàtiques, pròpies del ioga, que fan dues persones, la base i la voladora. «Després es complica. Les figures agafen moviment i fan els flows, una seqüència de figures fluides. I, finalment, hi ha la part acrobàtica, quan el base llança la voladora, i aquesta, en l'aire, fa acrobàcies», afegeix Floret.

També destaquen la figura de l'spotter, que és la tercera persona que forma el grup quan es fan les figures i que s'encarrega de controlar que l'acrobàcia s'efectuï correctament i d'evitar possibles caigudes.

Les germanes Tomàs Ferrutxe, de sa Cabaneta, asseguren que estan molt contentes de participar en el curs. «Feim figures i exercicis que no pensàvem mai que podríem arribar a fer», afegeix Bàrbara Tomàs.

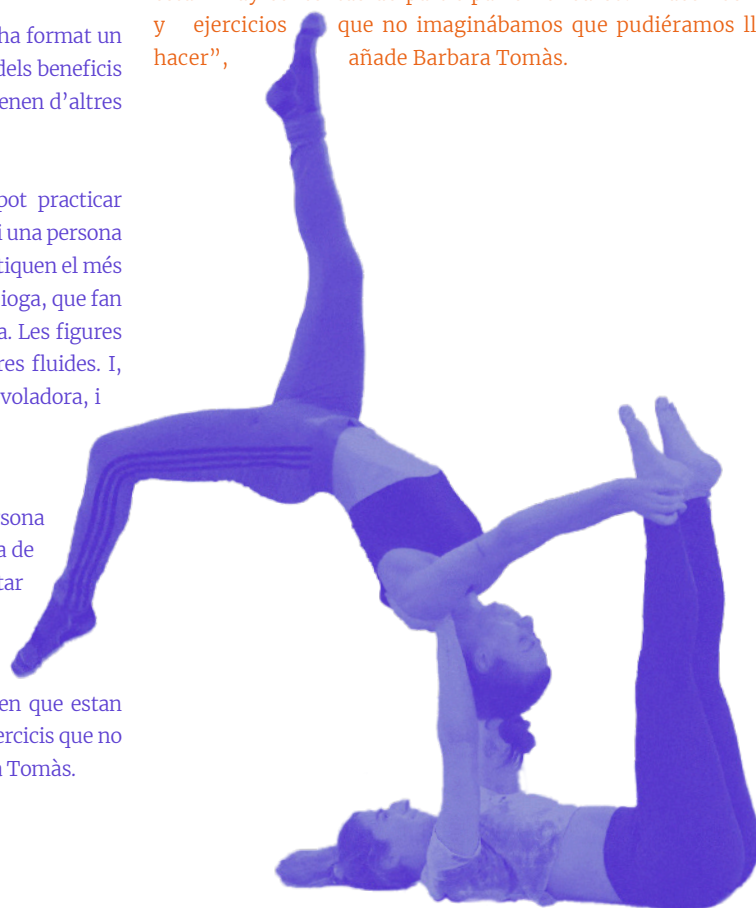
Las encargadas de enseñar esta nueva actividad deportiva en el municipio son Marta Capó y Xisca Florete, que se iniciaron en el mundo del acroyoga hace dos años, aproximadamente. “Nosotros venimos de Palma. Al principio, éramos 4 o 5 personas, puesto que, como curiosidad, solo hay un grupo de acroyoga en Mallorca, y organizábamos las sesiones en el Parque del Mar”, explica Capó. Las dos llegaron a este deporte por otras amistades, y aseguran que “hay algo que engancha” y que desde el primer día “ya no hemos parado”.

En Marratxí, las clases empezaron en octubre. “Ya se ha formado un gran grupo. Somos como una pequeña familia y la gente se da cuenta de los beneficios que tiene este deporte”, asegura Florete. Muchas personas acuden de otros de Mallorca a practicarlo.

Según Capó, “el acroyoga es un deporte que realmente puede practicar todo el mundo. No es necesario una condición física básica, pero si una persona sube de nivel sí que la necesitará”. Ahora los alumnos practican el más básico de este deporte, con figuras estáticas, propias del yoga, que se practican en grupos de dos personas, la base y la voladora. “Después se complica, las figuras cogen movimiento y hacen los flows, una secuencia de figuras fluidas. Y, finalmente, la parte acrobática, cuando lo base lanza a la voladora, y esta, en el aire, hace acrobacias”, añade Florete.

También destaca el spotter, la tercera persona que forma el grupo cuando se hacen las figuras. Esta persona es la encargada de controlar que la acrobacia se efectúe correctamente y evitar posibles caídas.

Las hermanas Tomàs Ferrutxe, de Sa Cabaneta, aseguran que están muy contentas de participar en el curso. “Hacemos figuras y ejercicios que no imaginábamos que pudiéramos llegar a hacer”, añade Barbara Tomàs.

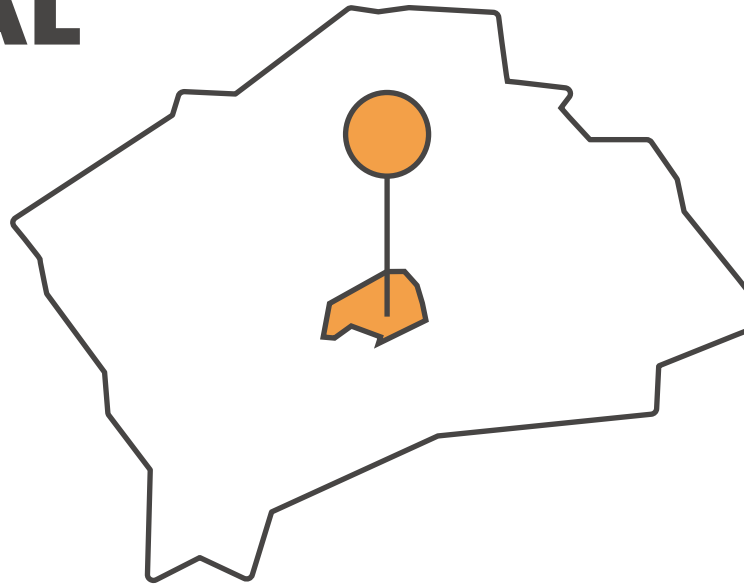
PAM A PAM: SANT MARÇAL

DESTACA

La seva esglèsia i l'entorn natural
Su iglesia y entorno natural

 1.905
HABITANTS

 538.601 M2

La seva història

Abans de l'esglèsia de Sant Marçal, dedicada al patró de Marratxí, va existir una primera parròquia es coneixia com a Santa Maria de Marratxí, fundada en el segle XIII. Restaurada en 1699, posteriorment va sofrir grans danys durant el terratrèmol de 1851, i va ser reconstruïda a l'estil renaixentista. Posseeix un altar d'estil barroc, estil originari de l'esglèsia, tot i que la façana principal, de meitat del segle XX, és més clàssica.

L'esglèsia va canviar d'ubicació en diverses ocasions, fins que al segle XVI es va construir un temple al terrenys propietat de la possessió de Son Verí. Es tractava d'un temple totalment aïllat enmig de la garriga, ja que encara no havia nascut el poble de Sa Cabaneta.

L'obra fou encarregada al mestre d'obres Lluç Mesquida, prestigiós picapedrer que va arribar a obtenir els càrrecs de mestre major i primer arquitecte de Palma. Un dels signes més distintius són les torres bessones, amb cúpules en forma de bulb, que funcionen a mode de campanar. A la major, es pot llegir en llatí: "Santa Bàrbara, alliberau-nos de llamps i tempesta. En Joan Cardell i Rebassa m'ha fet".

El valor artístic del temple es deu a la gran quantitat d'obres que hi conté i la seva qualitat, com els retaules de Joan Deyà, un dels escultors més valorats del segle XVIII a Mallorca, qui recull influències italianes, franceses i germàniques. En destaca especialment el lluent retaule major, daurat amb 3.000 pans d'or, tot i que la imatge de Sant Marçal que el presideix és anterior, de finals del segle XV. Altres peces a destacar són el templet barroc o el retaule gòtic del sagrari de l'altar major, atribuït a l'escola dels Homs, una de les més importants de l'època.

Su historia

Antes de la iglesia de Sant Marçal, dedicada al patrón de Marratxí, existió una primera parroquia se conocía como Santa Maria de Marratxí, fundada en el siglo XIII. Restaurada en 1699, posteriormente sufrió grandes daños durante el terremoto de 1851, y fue reconstruida al estilo renacentista. Posee un altar de estilo barroco, estilo originario de la iglesia, aunque su fachada principal, de mitad del siglo XX, es más clásica.

La iglesia cambió de ubicación en varias ocasiones, hasta que en el siglo XVI se construyó un templo en los terrenos propiedad de la posesión de Son Verí. Se trataba de un templo totalmente aislado en medio de la garriga, ya que todavía no había nacido el pueblo de Sa Cabaneta.

La obra fue encargada al mestre d'obres Lluç Mesquida, prestigioso cantero que llegó a obtener los cargos de mestre mayor y primer arquitecto de Palma. Uno de los signos más distintivos son las torres gemelas, con cúpulas en forma de bulbo, que funcionan a modo de campanario. En la mayor, se puede leer en latín: "Santa Bàrbara, alliberau-nos de llamps i tempesta. En Joan Cardell i Rebassa m'ha fet".

El valor artístic del templo se debe a la gran cantidad de obras que contiene y su calidad, como los retaños de Joan Deyà, uno de los escultores más valorados del siglo XVIII en Mallorca, quien recoge influencias italianas, francesas y germánicas. Destaca especialmente el reluciente retaño mayor, dorado con 3.000 panes de oro, aunque la imagen de Sant Marçal que lo preside es anterior, de finales del siglo XV. Otras piezas a destacar son el templete barroco o el retaño gòtic del sagrario del altar mayor, atribuido a la escuela de los Homs, una de las más importantes de la época.

Què hi trobareu?

L'església de Sant Marçal-Antic portal del cementiri-Sa Rectoria-Creu del terme de Sant Marçal-Àrea Recreativa amb berenadors de fusta i pineda-Parcs Infantils i zones verdes-Àrea comercial amb restaurants en front la Verònica

A l'esquerra de l'església trobam adossat l'antic cementiri de Sant Marçal, del qual es conserva un interessant portal de pedra, obra del barroc tardà del segle XIX que llueix amb una creu llatina de ferro. Per altra banda, al costat dret, la rectoria, també d'estil barroc, construïda al segle XVIII i amb algunes reformes al segle XIX.

És conegut el pelegrinatge recorregut des de Palma per beure aigua de l'Església, a la qual s'associen suposades propietats curatives, el 30 de juny, coincidint amb la festivitat de Sant Marçal, patró de Marratxí i advocat del dolor i de tot mal. Altres esdeveniments relacionats amb el patrimoni immaterial duits a terme en aquest temple és la tradició de fer el llit de la Mare de Déu durant la festivitat de la Mare de Déu d'Agost

ELS VEÏNATS OPINEN...

Què us agrada més de viure aquí?

- » És un nucli urbà que dona sensació de benestar.
- » La gent és molt propera, tothom es coneix.
- » La tranquil·litat que hi ha al carrer.
- » Està al cor de Marratxí i també hi ha zona verda

Què canviariu de Sant Marçal perquè fos millor?

- » Falten establiments, cal anar lluny per tenir o comprar algunes coses.
- » Llevat les festes patronals, no hi ha gaire activitat la resta d'any.
- » Li falta ambient de poble i no ser un nucli dormitori.
- » Hi ha molt d'espai lliure, moltes coses bones que no se'n treuen profit.

LOS VECINOS OPINAN...

¿Qué es lo que más te gusta de vivir aquí?

- » Es un núcleo urbano que da sensación de bienestar
- » La gente es muy cercana, todo el mundo se conoce
- » La tranquilidad que hay en la calle.
- » Está en el corazón de Marratxí y también hay zona verde.

¿Qué cambiaría de Sant Marçal para que fuera mejor?

- » Faltan establecimientos, hay que ir lejos para tener o comprar algunas cosas.
- » Quitando las fiestas patronales, no hay actividad el resto de año.
- » Le falta ambiente de pueblo y no ser un núcleo dormitorio.
- » Hay mucho espacio libre, muchas cosas buenas que no se sacan provecho.

Enquesta
anònima als
veïnats de
Sant Marçal

Enquesta
anònima a los
vecinos de Sant
Marçal

¿Qué encontraréis?

La iglesia de Sant Marçal - Antiguo portal del cementerio Su Rectoría - Cruz del término de Sant Marçal - Área Recreativa con merenderos de madera y pinar - Parques Infantiles y zonas verdes - Área comercial con restaurantes frente a Verónica

A la izquierda de la iglesia encontramos adosado el antiguo cementerio de Sant Marçal, del que se conserva un interesante portal de piedra, obra del barroco tardío del siglo XIX que luce con una cruz latina de hierro. Por otro lado, en el lado derecho, la rectoría, también de estilo barroco, construida en el siglo XVIII y con algunas reformas en el siglo XIX.

Es conocida la peregrinación recorrida desde Palma para beber agua de la Iglesia, a la que se asocian supuestas propiedades curativas, el 30 de junio, coincidiendo con la festividad de Sant Marçal, patrón de Marratxí y abogado del dolor y de todo mal. Otros eventos relacionados con el patrimonio inmaterial llevados a cabo en este templo es la tradición de hacer la cama de la Virgen María durante la festividad de la Mare de Deu d'Agost.

ESCOLA DE CERÀMICA

Escuela de Cerámica

El centre ensenya dues formes de fer ceràmica: manual i de torn

L'Escola Municipal de Ceràmica Pilar Sastre va ser creada l'any 1991 per la mateixa Pilar Sastre, com a iniciativa pròpia davant la manca al municipi d'activitats relacionades amb la ceràmica. Es tracta d'un centre municipal, que depèn de l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Marratxí, i, des del seu inici, participa activament en esdeveniments com la Fira del Fang, la Fira de Tardor i la Biennal de Ceràmica, entre d'altres. S'emmarca dins el món del lleure. Va dirigida a adults que tenen algun tipus d'inquietud cap a la ceràmica.

L'escola ofereix cada any dos cursos: el de ceràmica manual i el de ceràmica de torn, amb un màxim de 8 places per cada un d'ells. Les preinscripcions per participar en els tallers s'obren per agost, i les classes comencen el mes d'octubre i acaben el juny. Els alumnes, durant nou mesos, aprenen les tècniques del fang en una sessió setmanal de quatre hores a càrrec del professor i ceramista Toni Vich.

Cada any són més les persones que volen endinsar-se en el món de la ceràmica, per això, els residents de Marratxí compten amb un 50% de bonificació en el pagament, que es du a terme trimestralment, i tenen puntuació extra com a residents, sempre que acreditin una antiguitat mínima de sis mesos al municipi.

A més, l'Escola no tanca les portes quan arriba l'estiu. A la temporada de calor, el centre organitza cursos monogràfics que tenen una setmana de duració.

On podeu trobar l'escola?
S'Escorxador, camí de n'Olesa, Pòrtol.

El centro enseña dos formas de hacer cerámica: manual y de torno

La Escuela Municipal de Cerámica Pilar Sastre fue creada en 1991 por la propia Pilar Sastre, como iniciativa propia ante la carencia en el municipio de actividades relacionadas con la cerámica. Se trata de un centro municipal, que depende del Área de Cultura del Ayuntamiento de Marratxí, y, desde su inicio, participa activamente en eventos como la Fira del Fang, la Fira de Tardor y la Bienal de Cerámica, entre otros. Se enmarca en el mundo del ocio. Está dirigida a adultos que tienen algún tipo de inquietud hacia la cerámica.

La escuela ofrece cada año dos cursos: el de cerámica manual y el de cerámica de torno, con un máximo de 8 plazas por cada uno de ellos. Las preinscripciones para participar en los talleres se abren en agosto, y las clases comienzan en el mes de octubre y terminan en junio. Los alumnos, durante nueve meses, aprenden las técnicas del barro en una sesión semanal de cuatro horas a cargo del profesor y ceramista Toni Vich.

Cada año son más las personas que quieren adentrarse en el mundo de la cerámica, por eso, los residentes de Marratxí cuentan con un 50% de bonificación en el pago, que se realiza trimestralmente, y tienen puntuación extra como residentes, siempre que acrediten una antigüedad mínima de seis meses en el municipio.

Además, la Escuela no cierra sus puertas cuando llega el verano. En la temporada de calor, el centro organiza cursos monográficos que tienen una semana de duración.

¿Dónde encontrar la escuela?
S'Escorxador, camí de n'Olesa, Pòrtol.

TALLERS MIXTOS

Talleres Mixtos

Comunicació i Ceràmica. Es posen en marxa dos projectes de la mà del SOIB Jove Formació i Ocupació, amb una durada d'11 mesos i que donen feina a 20 persones desocupades

L'Àrea d'Ocupació i Formació de l'Ajuntament de Marratxí treballa diàriament per augmentar l'ocupabilitat amb programes subvencionats pel SOIB en els quals els participants adquireixen experiència professional.

El mes de març s'incorporaran els deu alumnes de la primera edició del taller mixt Marratxí Comunicació i Màrqueting i als deu alumnes de la segona edició de Marratxí Ceràmica, iniciatives emmarcades dins el Programa SOIB JOVE Formació i Ocupació, de nivell III i de nivell I respectivament.

L'alumnat treballador d'ambdós projectes ha signat un contracte de formació en alternança amb l'Ajuntament que durarà del 15 de març de 2024 al 14 de febrer de 2025. En acabar el curs, els deu alumnes menors de 30 anys obtindran el certificat de professionalitat Gestió de màrqueting i comunicació, i els altres deu, el de professionalitat Operacions de reproducció manual o semiautomàtica de productes ceràmics.

La part formativa del projecte s'impartirà en el centre de formació Balanguera. Els alumnes de Marratxí Ceràmica faran el treball efectiu a S'Escorxador, i els de Marratxí Comunicació i Màrqueting, a Sa Deixalleria.

El taller mixt Marratxí Ceràmica es va estrenar l'any passat amb el fang com a senya d'identitat del municipi i es va convertir en pioner a Espanya en aquesta modalitat. Entre els treballs de formació, l'alumnat ha creat diferents obres d'interès general, com la instal·lació sobre el dol perinatal al cementiri o les rajoles de patrimoni emblemàtic del municipi, que es col·locaran en una ruta saludable. Per donar visibilitat al projecte, a la propera fira del fang s'exposaran les peces que han elaborat.

Comunicación y Cerámica. Se ponen en marcha dos proyectos de la mano del SOIB Jove Formació i Ocupació, con una duración de 11 meses, que dan trabajo a 20 personas desempleadas

En el área de Formación y Trabajo del Ayuntamiento de Marratxí se trabaja a diario para aumentar la empleabilidad con programas subvencionados por el SOIB donde los participantes adquieren experiencia profesional.

El mes de marzo se incorporarán los diez alumnos de la primera edición del taller mixto Marratxí Comunicació i Marketing y a los diez alumnos de la segunda edición del proyecto Marratxí Ceràmica, proyectos enmarcados dentro del Programa SOIB JOVE Formació i Ocupació, de nivel III y de nivel I respectivamente.

El alumnado trabajador de ambos proyectos ha firmado un contrato de formación en alternancia con el Ayuntamiento, que se extenderá del 15 de marzo de 2024 hasta el 14 de febrero de 2025. Al finalizar el curso, los diez alumnos menores de 30 años obtendrán el certificado de profesionalidad Gestión de marketing y comunicación y, los otros diez, el de profesionalidad Operaciones de reproducción manual o semiautomática de productos cerámicos.

La parte formativa del proyecto se llevará a cabo en el centro Balanguera y el trabajo efectivo, en cuanto a los alumnos de cerámica, se impartirá en S'Escorxador, y a los de comunicación y marketing en Sa Deixalleria.

El Taller Mixto de Cerámica se estrenó el pasado año con la arcilla como senya de identidad del municipio y convirtiéndose en pioneros en España en esta modalidad. Entre los trabajos de formación, el alumnado ha creado diferentes obras de interés general, como la instalación sobre el duelo perinatal en el cementerio o las baldosas de patrimonio emblemático del municipio que se colocarán en una ruta saludable. Para dar visibilidad al proyecto, en la próxima Fira del Fang, se expondrán piezas que han elaborado.

**Els alumnes de l'Escola
durant una classe**

**Los alumnos de la Escuela
durante una clase**

JUAN PIZARRO

Regidor de Mobilitat, Transport Públic i Vies i Obres

Marratxí és un municipi que està ben connectat pel que fa al transport públic? Ampliaria els horaris per beneficiar als ciutadans?

Considero que, tot i que tot es pot millorar, Marratxí és un municipi molt ben connectat: disposem de 2 línies del TIB que uneixen el terme de Marratxí amb Palma, Bunyola, el centre comercial Fan, l'Hospital Son Llàtzer i l'Hospital Joan March. La línia 3 de l'EMT arriba fins a Son Bonet i estem estudiant que arribi fins a Es Figueral.

Tenim cinc estacions de tren (Festival Park, Es Figueral, Polígon de Marratxí, Pont d'Inca Nou, Pont d'Inca) amb un horari molt ampli de freqüències. Servei de taxi a la demanda perquè els residents a Marratxí puguin anar als centres de salut del municipi i a l'Hospital Son Llàtzer.

Quins són els objectius de la legislatura per disminuir el transport amb cotxe?

Estem estudiant la viabilitat de crear una línia de dos autocars per connectar tots els nuclis entre ells. A més a més, continuarem potenciant la mobilitat sostenible i l'elèctrica.

Creu que el carril bici ha tingut bona acollida pels marratxiners? Es preveu alguna ampliació?

El carril bici ha tingut molt bona acollida entre els veïns. Calia poder disposar d'un carril de seguretat per als usuaris de bicicleta. Pens que seria molt positiu ampliar-ho fins als nuclis on actualment no n'hi ha. Tenim projectes en estudi amb la conselleria de Mobilitat, la Direcció Insular de Carreteres i amb l'Ajuntament de Palma, amb aquest darrer per a una estació de bicicletes.

Digueu un personatge (al qual admira) amb qui s'aniria a menjar i quin plat escolliria.

Admir Rafa Nadal i m'agradaria molt compartir un bon llobarro a la sal amb ell.

On ho podem trobar si es perd.

Em poden trobar al saló de casa meva tocant la meva guitarra.

Digueu una afició que el defineixi

M'agrada anar a caminar, fer excursions i jugar a pàdel.

¿Marratxí es un municipio que está bien conectado por lo que hace al transporte público? ¿Ampliaría los horarios para beneficiar a los ciudadanos?

Considero que, aunque todo se puede mejorar, Marratxí es un municipio que está muy bien conectado: disponemos de 2 líneas del TIB que conectan el término de Marratxí con Palma, Bunyola, el centro comercial Fan, el Hospital Son Llatzer y el Hospital Joan March. La línea 3 de la EMT llega hasta Son Bonet y estamos estudiando que llegue hasta Es Figueral.

Tenemos cinco estaciones de tren (Festival Park, Es Figueral, Polígono de Marratxí, Pont d'Inca Nou, Pont d'Inca) con un horario muy amplio de frecuencias. Servicio de taxi a la demanda para que los residentes en Marratxí puedan ir a los centros de salud del municipio y al Hospital Son Llàtzer.

¿Cuáles son los objetivos de la legislatura para disminuir el transporte en coche?

Estamos estudiando la viabilidad de crear una línea de dos autocares para conectar todos los núcleos entre sí. Además, seguiremos potenciando la movilidad sostenible y la eléctrica.

¿Cree que el carril bici ha tenido buena acogida por los marratxiners? ¿Se prevé alguna ampliación?

El carril bici ha tenido muy buena acogida entre los vecinos. Era necesario poder disponer de un carril de seguridad para los usuarios de bicicleta. Pienso que sería muy positivo ampliarlo hasta los núcleos donde actualmente no hay. Tenemos proyectos en estudio con la conselleria de Movilidad, la Dirección Insular de Carreteras y con el Ayuntamiento de Palma, con este último para una estación de bicicletas.

Diga un personaje (al cual admira) con el que se iría a comer y que plato escogería.

Admiro a Rafa Nadal y me gustaría mucho compartir una buena lubina a la sal con él.

¿Dónde lo podemos encontrar si se pierde?

Me pueden encontrar en el salón de mi casa tocando mi guitarra.

Diga una afición que le defina

Me gusta ir a caminar, hacer excursiones y jugar a pàdel.

Creieu que els joves estan contents amb el municipi?

Crec que l'única manera de mesurar la satisfacció dels joves de Marratxí seria a través dels nostres tallers i programes. Organitzem tallers setmanals (pintura, cuina) puntuals (autodefensa) i estacionals (Nadal Jove, Estiu Jove i Halloween) que sempre compten amb aforament complet. Això no treu que continuem treballant per oferir noves activitats i seguir innovant.

La borsa de treball del municipi, beneficia els seus habitants? A quantes persones dona feina actualment?

A l'àrea d'Ocupació i Formació de l'Ajuntament duim a terme diferents programes formatius subvencionats pel SOIB. En ells, els participants adquireixen experiència professional per millorar-ne la capacitat professional i augmentar-ne l'ocupabilitat.

D'altra banda, el 2023 hem tingut 6.360 demandants de feina a la nostra agència de col·locació i 1.718 persones eren de Marratxí. A més, hem publicat 541 ofertes de treball i s'han fet 30 contractacions mitjançant la nostra agència de col·locació.

Quina proposta té per als joves del municipi?

El meu objectiu és aconseguir una major dinamització dels joves, amb activitats que els treguin de casa i els allunyin una mica de la pantalla. Des de l'àrea volem potenciar les relacions socials i la convivència, oferint als joves conèixer-se entre si, amb els veïns, i aprendre coses noves. En aquest moment, estem treballant per obrir un Centre d'Informació Jove a peu de carrer, al qual puguin acudir els xavals per sol·licitar informació o ajuda a professionals sobre el pas següent al què s'hagin d'enfrontar: la universitat, la recerca de feina, una primera entrevista.

Digueu un personatge (al qual admira) amb el qual s'aniria a menjar i quin plat escolliria.

Hi ha moltíssimes persones a qui admiro. Fa uns dies vaig veure la pel·lícula de La

Sociedad de la Nieve, i m'ha causat una tempesta d'emocions tan gran, que no puc no esmentar com admiro molt les persones que van viure aquella desgràcia.

No sé si tindria l'estómac per menjar res, encara que, si he d'escollir un plat en concret, seria una pizza. I m'encantaria escoltar de primera mà com va ser que es van mantenir forts per seguir endavant durant 72 dies, sols, congelats i afamats.

On la podem trobar si es perd.

Diria que a casa meva. Hi ha molts llocs on m'encanta anar, però crec que per a mi no hi ha un lloc millor que casa meva.

Digueu una afició que la defineixi

Crec que no puc només esmentar-ne una. No sabria triar entre el ballet clàssic i l'escriptura. Fa 21 anys que practico ballet. El ballet ha format, i crec que continuarà formant, una gran part del meu dia a dia. Pel que fa a l'escriptura, també he de dir que la considero una necessitat.

¿Cree que los jóvenes están contentos con el municipio?

Creo que la única forma de medir la satisfacción de los jóvenes de Marratxí sería a través de nuestros talleres y programas. Organizamos talleres semanales (pintura, cocina) puntuales (autodefensa) y estacionales (Nadal Jove, Estiu Jove y Halloween) que siempre cuentan con aforo completo. Eso no quita que sigamos trabajando por ofrecer nuevas actividades y seguir innovando.

La bolsa de trabajo del municipio, ¿beneficia a sus habitantes? ¿A cuantas personas da trabajo actualmente?

En el área de Ocupación y Formación del Ayuntamiento llevamos a cabo diferentes programas subvencionados por el SOIB, donde los participantes adquieren experiencia profesional para mejorar su capacitación profesional y aumentar su empleabilidad.

Por otro lado, en 2023 hemos tenido 6.360 demandantes de empleo en nuestra agencia de colocación y 1.718 personas eran de Marratxí. Además, hemos publicado

541 ofertas de trabajo y se han realizado 30 contrataciones mediante nuestra agencia de colocación.

¿Qué propuesta tiene para los jóvenes del municipio?

Mi objetivo es lograr una mayor dinamización de los jóvenes, con actividades que los saquen de sus casas y los alejen un poco de la pantalla. Desde el área queremos potenciar las relaciones sociales y la convivencia, ofreciéndoles conocerse entre sí y a sus vecinos, y aprender cosas nuevas. En este momento, estamos trabajando para abrir un Centro de Información Joven a pie de calle, al que puedan acudir los chavales para solicitar información o ayuda a profesionales acerca del siguiente paso al que deban enfrentarse: la universidad, la búsqueda de trabajo, una primera entrevista....

Diga un personaje (al cual admira) con el cual se iría a comer y qué plato escogería.

Hay muchísimas personas a las que admiro. Hace unos días vi la película de *La Sociedad de la Nieve*, y me ha causado una tormenta de emociones tan grande, que no puedo no mencionar lo mucho que admiro a aquellas personas que vivieron aquella desgracia.

No sé si tendría el estómago para comer nada, aunque, si tengo que escoger un plato en concreto, sería una pizza. Y me encantaría escuchar de primera mano cómo fue que se mantuvieron fuertes para seguir adelante durante 72 días, solos, congelados y hambrientos.

Dónde la podemos encontrar si se pierde

Diría que en mi casa. Hay muchos lugares a los que me encanta ir, pero creo que para mí no hay un lugar mejor que mi casa.

Diga una afición que la defina

Creo que no puedo solamente mencionar una. No sabría elegir entre el ballet clásico y la escritura. Llevo 21 años practicando ballet, ha formado, y creo que va a seguir formando, una gran parte de mi día a día. Por lo que a la escritura se refiere, también tengo que decir que la considero una necesidad.

CARLOTA ARIZA

Regidora de Formació i Treball i Joventut

XXXIX

FIRA

DEL

DE L'1 AL 10
DE MARÇ

FARIIG

LA CERÀMICA
EN EL MÓN RURAL

SANT MARÇAL

CERAMICADEMARRATXI.COM

Ajuntament
de Murratxí